

ISSN 1652-7224 :: Publicerad den 30 augusti 2006

Utskriftsvänlig pdf-fil

[Läs mer om basboll på idrottsforum.org](#)[Läs mer om fotboll på idrottsforum.org](#)

Varför är det så att basboll så totalt dominerar den folkliga amerikanska idrottsscenen, medan det i nära nog hela resten av världen är Kung Fotboll som härskar? Detta var frågan de två amerikanska ekonomerna Stefan Szymanski och Andrew Zimbalist ställde sig, och som låg till grund för den undersökning som så småningom resulterade i boken *National Pastime: How Americans Play Baseball and the Rest of the World Plays Soccer*. Vi gav boken, som publicerats av i andra sammanhang välrenommerade Brookings Institution, till Göran Eriksson, som trots grundlig läsning inte kunnat hitta mycket positivt att säga om Szymanskis och Zimbalists empiridrivna och teorifattiga vedermodor. Men en målgrupp har vår recensent hittat...

Misslyckad undersökning om basboll och fotboll

Göran Eriksson

Humanistiska institutionen, Örebro universitet

*Stefan Szymanski & Andrew Zimbalist***National Pastime: How the Americans Play Baseball and the Rest of the World Plays Soccer**

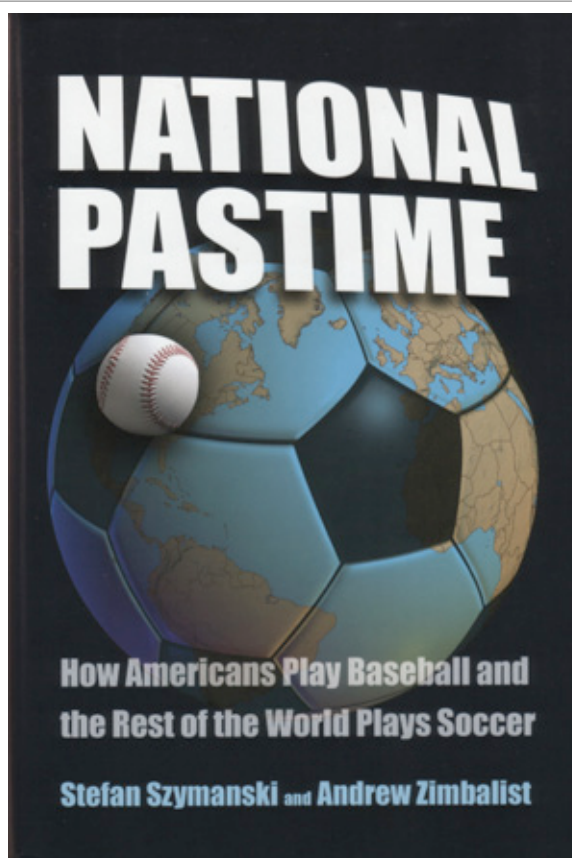
263 sidor, inb., ill.

Washington, DC: Brookings Institution Press 2005

ISBN 0-8157-8258-6

Det måste bli sagt med en gång. Jag gillar inte den här boken. Den är ytlig och i vissa stycken fördomsfull. Den är ofokuserad och gör anspråk som den inte alls infriar. De viktigaste slutsatserna är förutsägbara och inte alltid förankrade i analysen. Jag har svårt att se vad den här boken tillför som vi inte redan visste och verkligen behöver veta. Fast det är klart, det finns faktiskt en målgrupp.

Boken *National Pastime: How Americans Play Baseball and the Rest of the World Plays Soccer* är skriven av två ekonomer, Stefan Szymanski and Andrew Zimbalist. Med fokus på de finansiella aspekterna jämförs den amerikanska basbollsligan Major League Baseball (MLB) med fotbollsligor i Europa, framför allt engelska Premier League (PL). Det övergripande syftet är att peka på hur de båda sporterna kan lära från varandra för att uppnå en bättre ekonomisk stabilitet (eller öka sin profit om man så vill). En viktig del i denna ambition är att grunda analysen i en historisk jämförelse, ett tillvägagångssätt som inte saknar sina poänger. Det är i denna jämförelse det ändå finns en intressant tråd som mycket väl kunde ha spunnits till en väv av något mera läs- och tänkvärd. Det är uppenbart att de olika ligornas utveckling delvis är avhängigt de skilda affärskulturer som präglade de olika kontinenterna under 1800-talets andra hälft, men även enskilda individer som med olika intressen varit drivande i ett tidigt skede.

Det finns en tendens i många historiska inriktade analyser, något jag ofta tycker mig se och inte minst inom sportmedieforskning som jag annars är mest intresserad av, att överbetona enskilda individers betydelse istället för att lägga tyngdpunkt på samhälls- eller kulturella förhållanden som präglade den tidsperiod som studeras. Den förra typen av analys blir, om jag överdriver lite grand, oftast till ett ivrigt ”namndroppande” och till eskapader i förvisso spännande anekdoter istället för en stringent undersökning som håller sig till den process som borde fokuseras. Det blir lite historik istället för historievetenskap om man törs säga så. Jag kan förstå lockelsen i det anekdotiska och i att förstå personers livsgärningar, men det blir inte särskilt intressanta studier. Redan i det andra kapitlet som behandlar basebollens och fotbollens tidiga historia så faller Szymanski och Zimbalist tyvärr ned i den gropan.

Och de faller hårt och kommer aldrig upp igen. Men det är ändå inte detta som är det stora problemet med boken. Jag ska kort ge några exempel på vad ser som det mest problematiska.

Mina misstankar om att det är någonting galet väcks redan av titeln: *National Pastime* (vilket torde översättas till ungefär nationella tidsfördriv/fritidsnöjen). Den är illa vald. Författarna visar med all tydlighet att sportorganisationer av det slag som boken behandlar är vitala mekanismer i mer omfattande finansiella processer och utgör på så vis viktiga element i samhällsekonomin. Titeln blir i själva verket en del i en ideologi som inte riktigt tar sportens betydelse för kultur och samhälle riktigt på allvar. Sport – inte minst de som analyseras i boken – (och det här är ju elementärt för läsare av idrottsforum.org) utgör krafter som upprätthåller normer, värderingar och attityder; de är en del av människors vardagsliv och har betydelse för hur människor förstår sig själva och sin omvärld. Själva termen ”pastime” kanske inte förtränger det, men gör det till en bagatell. Och det förhållningssättet tränger då och då igenom i texten.

Boken är oerhört empirinära och inte driven av en mer teoretiskt orienterad analys. Och det kan mycket väl fungera, men analysen är ofokuserad och spretar åt olika håll. Ett exempel är när Szymanski och Zimbalist skriver om fotboll. De hämtar glatt exempel från flera olika europeiska ligor utan att riktigt hänsyn till de skilda kontexterna och de specifika omständigheter som har präglat utvecklingen i de olika länderna. Det gör att jag som läsare ibland känner mig osäker på vad exemplen är exempel på.

Ibland är det också svårt att förstå hur författarna kommer fram till sina olika slutsatser. Ett exempel är när de drar slutsatser om huruvida de olika ligornas organisation kan förklaras med hänvisning till att de olika individer som var drivande i utvecklingen präglades av skilda affärskulturer. Denna slutsats drar man utan att på ett tydligt sätt visa på de drivande personernas integrering i de olika affärskulturerna och utan att på ett tillfredsställande vis klargöra att skillnaderna faktiskt förelåg vid de aktuella tidpunkterna. Det är också en smula häpnadsväckande när en bok – som åtminstone i titeln gör vissa anspråk på att förklara varför fotbollen fått ett globalt fäste – kommer fram till att det kanske bara handlar om timing (s. 81). Att fotbollen råkade komma i en viss tid när Storbritannien fortfarande var en stormakt. Författarna menar att om USA:s ekonomiska utveckling kommit något tidigare så hade baseboll mycket väl varit den sport som dominerat världen idag. Visst kan det ligga något i det men det fordrar i så fall en lite mer omfattande argumentation än den författarna gör. Jag tycker man kan kräva mer intellektuell skärpa än så.

Jag har också vissa funderingar på hur författarna hanterar de olika uppgifter som lyfts fram i boken. Åtminstone jag hoppar högt när de i introduktionen hävdar att fotbollspubliken i England i mitten på 1980-talet ”became concentrated among young men on low incomes who were increasingly involved in violent confrontations with the fans of rival teams” (s. 6). Ja, detta problem fanns (och finns i viss mån fortfarande) men detta var väl ändå att ta i när det gällde den dåtida publikens karaktäristika.

Så – om du nu inte har väldigt gott om tid och är i behov av något tidsfördriv – låt den här boken vara. Javisst ja, det var det här med målgruppen också. De som skulle kunna få ut något av den här boken är väl de som idag har ledande positioner i idrottsförbund och som funderar på hur de ska kunna maximera utfallet för sina verksamheter. Typ Lagrell. För er vill jag bara säga – receptet finns i det avslutande kapitlet, så ni kan utan att bekymra er allt för mycket bläddra fram till sidan 195.

© Göran Eriksson 2006

 [Köp boken från AdLibris.se](http://AdLibris.se)

 [Kjøp boken fra Akademika.no](http://Akademika.no)

 [Køb bogen fra Saxo.dk](http://Saxo.dk)

